

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
118-0-Рев-08-000 182
Бања Лука, 3.3.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М. З. из П. Г., кога заступа пуномоћник Р. С., адвокат из П., против тужених Р. З. из П. Г. и С. Л. из П., које заступа пуномоћник М. В., адвокат из П., ради накнаде штете, в.с. 15.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Гж-07-001 539 од 9.11.2007. године, на сједници одржаној 3.3.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Приједору број П-447/98-П од 14.5.2007. године одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да му на име причињене штете исплате укупно 15.000,00 КМ и то: за нестале ствари 1.130,00 КМ, за оштећење намјештаја 5.250,00 КМ, за чишћење и поправке 900,00 КМ, за стакљење разбијених прозора 820,00 КМ и за коришћење куће и окућнице за период од три године 7.000,00 КМ, све са законском затезном каматом почев од подношења тужбе до исплате, те тужилац обавезан да туженим надокнади трошкове парничног поступка у износу од 2.160,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Гж-07-001 539 од 9.11.2007. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се оспорена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени нису одговорили на ревизију тужиоца.

Ревизија није основана.

У овој парници тужилац захтијева да му тужени надокнаде штету коју је претрпио отуђењем и оштећењем његових покретних ствари и куће коју је користио друготужени, као и накнаду за коришћење куће у трајању од три године у износима наведеним у изреци првостепене одбијајуће пресуде.

У поступку који је претходио доношењу првостепене пресуде међу парничним странкама није било спорно да је тужилац власник предметне куће и покретних ствари покућства у П. Г. у којој је, као избјеглица, од 1995. године до 1998. године становао друготужени са породицом. Првостепени суд је утврдио да је породица друготуженог смјештена у кућу тужиоца као избјегличка породица из К. тако што је првотуженог упутио командир милиције М. Х. у МЗ, те да је трочлана комисија сачинила записник којим је констатовано које су ствари затечене у кући 19.9.1995. године када је породица друготуженог уселјена, као и приликом исељења када је записником од 30.8.1998. године констатовано да од пописаних ствари не фали ништа, нити је оштећено. Прихватајући исказе свједока Н. Т., који је у то вријеме био секретар МЗ П. Г., првостепени суд је утврдио да је тада била пракса да се избјегличке породице смјештају у куће које су празне и о томе сачини записник, као што је учињено и у овом случају, иако о томе није постојала одлука цивилних или војних власти, а исказом свједока С. М., да је она лично, као члан комисије, пописала покретне ствари затечене у кући тужиоца, да је секретар МЗ прекуцао записник на машини и да су га потписали присутни чланови комисије, те да је присуствовала и исељењу друготуженог из куће тужиоца и да су све ствари које су пописане прије уселјења и тада биле у кући тужиоца. Проведеним доказима првостепени суд је утврдио и да је кућа тужиоца била обијена 1992. године, што не спори ни тужилац, и да су том приликом отуђене поједине ствари из куће.

Код таквог стања ствари првостепени суд је закључио да тужилац није у смислу члана 7. и 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07 и 49/09 у даљем тексту: ЗПП) доказао да је друготужени из његове куће, у којој је био смјештен као избјеглица, отуђио покретне ствари наведене у тужби, нити да су тужени оштетили ствари тужиоца на начин како се тужбом наводи, као ни висину оштећења, да би у смислу члана 154. Закона о Закона о облигационим односима (“Службени лист СФРЈ”, бр. 27/78 до 57/89 и “Службени гласник РС”, бр. 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем тексту: ЗОО) постојала њихова одговорност за штету, па је, позивајући се на одредбе члана 126. ЗПП тужбени захтјев тужиоца одбио као неоснован. Налазећи да између радњи тужених и евентуалне штете која је причињена тужиоцу не постоји узрочна веза, првостепени суд је закључио да нема мјеста примјени одредби члана 127. ЗПП у погледу висине накнаде штете, на коју се одредбу тужилац позвао, јер сматра да се наведена одредба може примијенити само када је утврђено да тужиоцу припада право на накнаду штете.

Одлучујући о жалби тужиоца другостепени суд је у свему прихватио чињенично утврђење и правно схватање првостепеног суда, па је жалбу тужиоца одбио као неосновану и првостепену пресуду потврдио.

Оспорена одлука је правилна.

Неоснован је приговор ревизије да је другостепени суд поступио супротно одредби члана 221. ЗПП и да није испитао првостепену пресуду у границама жалбених разлога тужиоца. Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужиоца који је првостепену пресуду побијао из свих разлога прописаних одредбом члана 208. став 1. ЗПП, нашао да првостепени суд на основу проведених доказа није могао из утврђених чињеница са сигурношћу извести закључак да постоји основ одговорности тужених за штету чију накнаду тужилац потражује, а да тужилац није ни извео доказе на темељу којих би се утврдила висина штете због оштећења ствари и коришћења куће тужиоца, па да је стога првостепени суд правилно поступио када је о тужбеном захтјеву тужиоца одлучио примјеном правила о терету доказивања. Жалбене наводе тужиоца другостепени суд је зато оцијенио неоснованим и првостепену пресуду потврдио.

Неоснован је приговор ревизије да су нижестепени судови погрешном оцјеном изведених доказа закључили да тужилац није доказао да је претрпио штету и основ одговорности тужених да му ту штету надокнаде.

Тачни су наводи ревидента да је друготужени користио његову кућу три године, што међу парничним странкама није ни спорно. Нижестепени судови су утврдили да је друготужени у кућу тужиоца смјештен као избјеглица из К., да је приликом усељења извршен попис покретних ствари затечених у кући и приликом иселењења констатовано да од тих покретних ствари не недостаје ништа, нити је шта оштећено. По оцјени овога суда правилно су нижестепени судови закључили да су записници од 19.9.1995. године и 30.8.1998. године сачињени од Комисије МЗ П. Г., иако нису овјерени њеним печатом, јер је то потврдио свједок Н. Т., тадашњи секретар МЗ П. Г., који је приликом давања исказа пред првостепеним судом предао суду оригинал записника од 19.9.1995. године, као и свједок С. М.

Из чињенице да је свједок Н. Т. изјавио да није постојала одлука цивилних нити војних власти о смјештају избјеглица у празне куће, али да се то у пракси чинило, не може се извести закључак да је друготужени противправно ушао у посјед куће и покретних ствари тужиоца, па да је одговоран за штету у смислу члана 154. и 158. ЗОО, како то жели приказати тужилац. Ово стога што је у вријеме усељења друготуженог у кућу тужиоца била на снази Уредба о смјештају избјеглица и других лица на територији Републике Српске („Службени гласник РС”, број 27/93: у даљем тексту: Уредба), којом су уређени критерији и начин давања на коришћење, поред осталог и стамбених објеката у државној, приватној и мјешовитој својини, за смјештај избјеглица, породица погинулих бораца, припадника војске и милиције, као и другим лицима која су због ратних дејстава остала без смјештаја. Одредбом члана 8. Уредбе прописано је да се привремено коришћење напуштених објеката обезбјеђује и у кућама за одмор у којим не станују власници или корисници, а одредбом члана 12. истог прописа да се при увођењу у посјед сачињава записник који поред осталог треба да садржи детаљан списак затеченог стања објекта и покретних ствари затечених у истом. Према томе, није било само пракса да се при смјештају избјеглица у стамбене објекте у којим власници или корисници не станују, сачини записник о затеченом стању, него и обавеза надлежног општинског органа. Зато овај суд налази да су нижестепени судови наведене

доказе цијенили управо на начин како то прописује одредба члана 8. ЗПП и на основу тако извршене оцјене извели правилан закључак да је друготужени са члановима своје породице смјештен у кућу тужиоца као избјеглица из К. и да је при његовом исељењу констатовано да од покретних ствари у кући тужиоца које су пописане при усељењу, ништа не недостаје, нити је оштећено. Како из других изведених доказа нижестепени судови нису могли са сигурношћу закључити да су покретне ствари тужиоца наведене у тужби отуђене, а друге оштећене, као ни обим оштећења, што је тужилац био дужан доказати у смислу члана 7. и 123. ЗПП, правилно су нижестепени судови примјеном одредбе члана 126. истог закона одбили тужбени захтјев тужиоца за накнаду штете по овом основу.

Захтјев за исплату износа од 7.000,00 КМ тужилац је прво захтијевао по основу споразума са друготуженим наводећи да је друготужени преузео обавезу да му за коришћење стамбеног објекта плаћа мјесечно по 200,00 ДМ, да би касније истакао да он то није прихватио, него је тражио да се друготужени исели из куће. Након тога тужилац је овај износ захтијевао на име изгубљене добити због неплаћене станарине, односно темељем стицања без основа. Међутим, тужилац није доказао да је противправном радњом тужених спријечен да оствари добит евентуалним давањем у закуп предметног стамбеног објекта и окућнице, нити да је у том периоду постојала могућност да на тај начин оствари добит у наведеном износу у смислу члана 189. став 3. ЗОО. Тужилац такође није понудио доказе да је због немогућности коришћења своје куће имао издатке за свој боравак на другом мјесту у спорном периоду, нити се може говорити о постигнутој користи на страни тужених коришћењем имовине тужиоца у смислу члана 219. ЗОО, јер друготужени није правно неосновано користио имовину тужиоца. Зато су правилно поступили нижестепени судови када су и овај захтјев тужиоца одбили као неоснован примјеном одредби члана 7. и 123. у вези са чланом 126. ЗПП.

Из наведених разлога је неосновано позивање тужиоца на повреду његовог права на имовину у смислу члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, јер је у наведеном периоду било неопходно контролисање несметаног коришћења имовине у циљу обезбјеђења привременог смјештаја избјеглог и расељеног становништва у смислу става 2. члана 1. Протокола 1 уз ЕК.

Из напријед наведеног произлази да оспорена одлука нема недостатака на које указује ревизија тужиоца, нити оних на које овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 241. ЗПП. Зато је примјеном одредбе члана 248. истог закона одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић